

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ แนวทางการปฏิบัติงานโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยใช้แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง การศึกษาวิทยานิพนธ์ คู่มือการปฏิบัติงาน ข้อสั่งการ และเอกสารอื่น ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิด โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ
2. สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3
3. นโยบาย แผนงาน และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือยุทธศาสตร์ 5 รั้ว ของ กองทัพภาคที่ 3
 - 3.1 นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554
 - 3.2 นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด
 - 3.3 นโยบายผู้บัญชาการทหารบก
 - 3.4 นโยบายการปฏิบัติงานของแม่ทัพภาคที่ 3
 - 3.5 คำสั่งการป้องกันชายแดนประจำปี 2553 ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3
 - 3.6 แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3
 - 3.7 ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82 / 2552 เรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล
 - 3.8 แผนปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ ประจำปี 2553 ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง : การศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดพิษณุโลก , สุพิชฌาย์ พงษ์จันทร์
5. เอกสารอื่น ๆ ได้แก่ รวมกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2552, การขอรับสินบน และเงินรางวัลคดียาเสพติด พ.ศ.2546, การประสานงาน และรวบรวมพยานหลักฐานคดียาเสพติด พ.ศ. 2547, คู่มือ เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. พ.ศ.2546, กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ.2544รายงานการ

ประเมินสถานการณ์การค้า และการแพร่ระบาดของยาเสพติดตามแนวชายแดน, พ.ต.ท. ดร.เกษม ศานต์ โชติชาครพันธุ์

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

1. ความหมายของนโยบายสาธารณะ

จากแนวทางการปฏิบัติงานในโครงการวิจัยชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา ยาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ที่ผู้วิจัยศึกษา และสนใจนั้น เป็นนโยบายสาธารณะที่ต้องผ่าน ขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ เช่น จากทางภาครัฐ ฝ่ายการเมือง เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ พื้นฐาน รวมทั้งแนวความคิดต่าง ๆ ของนโยบายสาธารณะ ผู้วิจัยจึงขออ้างอิงข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ความหมายในลักษณะ การกระทำของรัฐ อาทิเช่น

David Easton (จุมพล นิมพานิช, 2547. หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่า “นโยบายสาธารณะ คือ การแจกแจงคุณค่าต่าง ๆ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเพื่อสังคมส่วนรวม” นั่นก็คือ รัฐบาล และสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำเป็นผลมาจาก “การจัดสรรค่านิยมของสังคม” หรือ “การจัดสรรคุณค่าของสังคม”

James E. Anderson ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติหรือการกระทำซึ่งมีองค์ประกอบหลายประการได้แก่ ผู้ปฏิบัติหรือชุดของผู้กระทำที่จะต้องรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายชัดเจนว่า สิ่งใดที่จะต้องกระทำให้สำเร็จ มิใช่สิ่งที่รัฐบาลเพียงแต่ตั้งใจจะกระทำหรือเสนอให้กระทำเท่านั้น

Ira Sharkansky (จุมพล นิมพานิช, 2547. หน้า 11) ได้ให้คำนิยามว่า “นโยบายสาธารณะ คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดทำขึ้น ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดของรัฐบาล อาทิ การศึกษา การจัดสวัสดิการ การรักษาความสงบเรียบร้อย การตรวจสอบราคาสินค้า การควบคุม การจำหน่ายยา และอาหาร เป็นต้น”

Thomas R. Dye (จุมพล นิมพานิช, 2547. หน้า 11) ได้ให้ความหมายที่กว้างว่า “นโยบายสาธารณะ หมายถึง สิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลทำ” นั่นหมายความว่า สิ่งที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำ หรือเลือกที่จะไม่กระทำ ล้วนเป็นนโยบายสาธารณะตามทรรศนะของ Dye ทั้งสิ้น

ความหมายในลักษณะ การตัดสินใจของรัฐ อาทิเช่น

Heinz Eulau และ Kennett Prewitt ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง การตัดสินใจที่มีจุดยืนของรัฐบาล (Standing Decision) ซึ่งจะต้องมีการกระทำที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

William Greenwood ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง การตัดสินใจที่จะกำหนดแนวทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ความหมายในลักษณะ แนวทางของรัฐ อาทิเช่น

Carl J. Friedrich ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง ชุดของข้อเสนอก่เกี่ยวกับการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล หรือรัฐบาล ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ประกอบไปด้วยปัญหาอุปสรรค (Obstacles) และโอกาส (Opportunity)

Harold Lasswell and Abraham Kaplan ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง แผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้นอันรวมถึง เป้าหมาย สิ่งที่มีคุณค่า และแนวการปฏิบัติต่างๆ

ทินพันธ์ นาคะตะ (มยุรี อนุমানราชชน, 2548. หน้า 6) ได้ให้ความหมายของ นโยบายสาธารณะ หมายถึง โครงการที่รัฐบาลบัญญัติขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในการจัดสรรคุณค่าต่าง ๆ ให้แก่สังคม

ความหมายในลักษณะปฏิสัมพันธ์ขององค์กรรัฐ อาทิเช่น

Robert Eyestone ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสิ่งแวดล้อมขององค์การ

Fred M. Frohock ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง แบบแผนของการกระทำเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือการให้สิ่งตอบแทนสำหรับความร่วมมือของประชาชน

Mark Considine ให้นิยามว่านโยบายสาธารณะ หมายถึง การกระทำที่เกิดจากการใช้อำนาจของรัฐที่จะผูกมัดการใช้ทรัพยากรของสังคมในการสนับสนุนค่านิยมที่พึงปรารถนาของสังคม

สมบัติ อ่างรัญญวงค์ (2546) สรุปว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ โดยการใช้อำนาจของรัฐในการจัดสรรกิจกรรมต่างๆ ที่มีแบบแผน ระบบและกระบวนการอย่างชัดเจน และมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจำนวนมากและเป็นกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

จึงสรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมที่รัฐบาลและหน่วยงานที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายหนึ่งๆ ขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและกิจกรรมต่างๆ ที่รัฐบาลของประเทศหนึ่งๆ กำหนดขึ้นมาด้วยความตั้งใจว่าจะกระทำหรือไม่กระทำ ซึ่งอาจออกมาได้หลายรูปแบบได้แก่ กฎหมาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิบัติ โครงการ มาตรการ คำสั่ง เป็นต้น เพื่อเป็นหนทางชี้้นำให้มีการปฏิบัติหรือการกระทำต่างๆ เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. ตัวแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะ

ในงานวิจัยนี้นำเอาตัวแบบ (Model) มาช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งจะทำให้เข้าใจในเรื่องของนโยบายมากขึ้น โดยตัวแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญ สามารถแบ่งได้ ดังนี้ (ถวัลย์ วรเทพพิพิงค์ ,2538 , หน้า 3)

2.1 ตัวแบบสถาบัน (Institutional Model) มีลักษณะสำคัญคือ เน้นสถาบันสำคัญที่มีอำนาจเป็นฝ่ายกำหนดนโยบาย ได้แก่ สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร และสถาบันตุลาการ หรืออาจกล่าวได้ว่า นโยบายสาธารณะในฐานะเป็นผลผลิตของสถาบันหลักในระบบประชาธิปไตย หรือ สถาบันทางการเมืองมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ตัวแบบนี้ เน้นโครงสร้างของกฎหมายและกฎระเบียบโดยไม่สนใจในหน้าที่และพฤติกรรม (Function / Behavior) ของคนที่กำหนดนโยบาย

2.2 ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) มีลักษณะสำคัญคือ มองนโยบายในฐานะที่เป็นกิจกรรมทางการเมือง มีลักษณะสำคัญคือ เน้นขั้นตอนและพฤติกรรมที่สำคัญในการกำหนดนโยบายว่ามีอะไรบ้าง เน้นเรื่องขั้นตอนและพฤติกรรมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ไม่เน้นโครงสร้างของสถาบันที่กำหนดนโยบาย จุดด้อยคือ ละเลยเนื้อหาหรือสาระของนโยบาย ที่ถือเป็นหัวใจของนโยบายสาธารณะ

2.3 ตัวแบบกลุ่ม/ทฤษฎีกลุ่ม (Group Model) มีลักษณะสำคัญคือ นโยบายสาธารณะ เป็นผลมาจากการสู้ หรือการกำหนดนโยบายเล็กน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม ความเหนียวแน่นของกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม ความใกล้ชิดกับผู้กำหนดนโยบาย นโยบายจะมีลักษณะประนีประนอมมากกว่าเอาแพ้เอาชนะ ผู้กำกับนโยบายมีหน้าที่ตอบสนองข้อตกลงของกลุ่มเท่านั้น

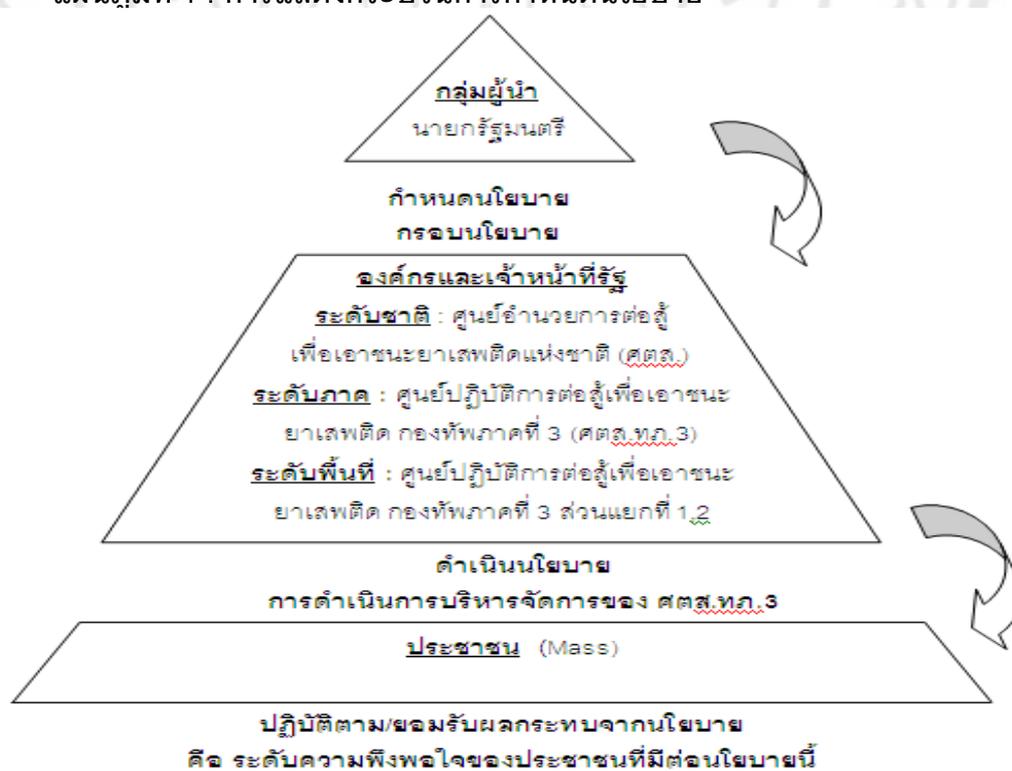
2.4 ตัวแบบ/ทฤษฎีผู้นำ (Elite Model) มีลักษณะสำคัญคือ เน้นผู้นำเป็นผู้กำหนดนโยบาย ข้าราชการมีหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติเท่านั้น ผู้นำมองว่าประชาคมขาดความสนใจเรื่องการเมืองหรือการกำหนดนโยบาย จุดเด่นของตัวแบบนี้สะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบันที่ยอมรับความคิดของผู้นำ ไม่ยอมรับความคิดเห็นของข้าราชการประจำและประชาชน ดังจะเห็นได้จาก ทิศทางของการกำหนดนโยบายจึงเป็นทิศทางในแนวตั้ง (vertical) จากชนชั้นปกครองสู่ประชาชน ละเลยความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายของข้าราชการประจำและประชาชน ซึ่งขัดต่อหลักประชาธิปไตย

2.5 ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) มีลักษณะสำคัญคือ แนวคิดนี้มีฐานคิดว่าองค์ประกอบของสิ่งมีชีวิตต้องทำงานเป็นระบบ หากองค์ประกอบใดทำหน้าที่บกพร่อง ย่อมส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของระบบทั้งหมด แนวคิดนี้ David Easton ได้นำมาประยุกต์ในการอธิบายทางการเมืองว่า จะดำรงอยู่ได้ต้องดำรงอยู่เป็นระบบ ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างระบบการเมือง และ สิ่งแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบระบบการเมือง จึงกล่าวได้ว่า นโยบายสาธารณะคือผลผลิตของระบบการเมือง ซึ่งเมื่อระบบการเมืองได้รับข้อมูลจากความต้องการ (Demand) และการสนับสนุน (Support) จากสิ่งแวดล้อมในรูปของปัจจัยนำเข้า (Input) เข้าสู่กระบวนการทาง

การเมือง (Process) และระบบการเมืองในสภาก็จะใช้อำนาจในการตัดสินใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและการสนับสนุนของประชาชน ซึ่งมีผลให้เกิดผลผลิต (Output) คือนโยบายสาธารณะ

จากตัวแบบการกำหนดนโยบายสาธารณะดังกล่าวข้างต้น แต่ละตัวแบบมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ในการวิจัยครั้งนี้จะเห็นว่า การกำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานโครงการรัฐชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาชายแดน (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก จะมีความสอดคล้องกับตัวแบบตัวแบบ/ทฤษฎีผู้นำ (Elite Model) และ ตัวแบบเชิงระบบ (System Model) เนื่องจากการกำหนดนโยบายด้านการแก้ไขปัญหาชายแดนโดยนายกรัฐมนตรี เพื่อให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้นำไปปฏิบัติ และในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จำเป็นต้องมีการวางแผน ประสานงานระหว่างส่วนราชการอย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งกระบวนการตามตัวแบบผู้นำ (Elite Model) จะมีความสอดคล้องกับปัจจัยนำเข้า (Input) ของการดำเนินงานของ กองทัพภาคที่ 3 และ ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองทัพภาคที่ 3 กล่าวคือ กรอบนโยบายและงบประมาณในการดำเนินการนั้นถูกกำหนดโดยกลุ่มผู้นำหรือรัฐบาล คือยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาชายแดน (ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว) และถูกแบ่งออกเป็นโครงการต่างๆที่มีหน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องต้องนำไปปฏิบัติอย่างประสานสอดคล้อง โดยสามารถแสดงด้วยแผนภูมิ ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 : การแสดงกระบวนการกำหนดนโยบาย

ประยุกต์จาก : จุมพล หนีมพานิช , 2547 , หน้า 104

3. กระบวนการนโยบายสาธารณะ

ก่อนที่จะมีนโยบายสาธารณะต้องมีการตัดสินใจ โดยการผ่านการวิเคราะห์ หรือ การศึกษาข้อมูลก่อนจึงจะกำหนดนโยบายได้ กระบวนการนโยบายสาธารณะแต่ละขั้นตอนมี ดังนี้

3.1 การก่อรูปนโยบาย (Policy Formation) เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการนโยบายสาธารณะ เริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ลักษณะและสภาพของปัญหาสาธารณะให้ชัดเจน เพื่อให้มั่นใจว่าปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาของใคร ถ้าไม่แก้ไขจะทำให้เกิดผลอะไรบ้าง และถ้ารัฐบาลเข้าไปแก้ไข ใครจะได้ประโยชน์และใครจะเสียประโยชน์ ผลกระทบที่เกิดจากการแก้ไขปัญหาจะเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ และใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผล และการดำเนินการดังกล่าวจะต้องใช้ต้นทุนหรือทรัพยากรอะไรบ้าง โดยผู้กำหนดนโยบายจะต้องมั่นใจว่าการแก้ไขปัญหาจะทำให้เกิดผลประโยชน์ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองคุ้มต่อการลงทุน

3.2 การกำหนดทางเลือกและการตัดสินใจนโยบาย (Policy Formulation and Policy Decision) เป็นขั้นตอนต่อจากการก่อรูปนโยบาย เป็นการพัฒนาทางเลือกนโยบายเพื่อนำเสนอทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตัดสินใจเลือกของผู้ตัดสินใจนโยบาย จะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เพื่อให้มั่นใจว่าจะสอดคล้องกับความต้องการของผู้ตัดสินใจนโยบาย และเมื่อผู้ตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบาย และนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติแล้ว ต้องมั่นใจว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง สามารถแก้ไขปัญหาสาธารณะตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ และก่อให้เกิดความพอใจแก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง

3.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในกระบวนการนโยบายสาธารณะ เพราะว่าถึงแม้นโยบายจะดีเพียงใด แต่เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ ก็จะทำให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการนโยบายทั้งหมด ทำให้เกิดความสูญเสียต่อทรัพยากร ความเสียหายต่อประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งจะทำให้เสื่อมศรัทธาต่อผู้กำหนดนโยบาย ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในกระบวนการนโยบายสาธารณะ

3.4 การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นขั้นตอนที่จะบอกให้ทราบถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาที่เกี่ยวกับเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ของนโยบาย ทรัพยากร กระบวนการ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ตัดสินใจนโยบายว่าจะดำเนินนโยบายนั้นต่อไป หรือต้องทำการปรับปรุงนโยบายเสียใหม่ หรือจำเป็นจะต้องยกเลิกนโยบายในที่สุด

4. การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปสู่ปฏิบัติ ไว้หลายความหมาย สามารถสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หมายถึง การแปลงนโยบายที่ได้กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มาดำเนินการในทุกวิถีทางอย่างมีระบบ มีขั้นตอน มีผู้รับผิดชอบแต่ละระดับ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

5. องค์การและผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ มีองค์การที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้

5.1 ฝ่ายการเมือง หมายถึงถึงรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี มีความสำคัญในการกำหนดขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อเป็นข้อบังคับ กฎระเบียบ เพื่อให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ หรือพิจารณาว่าหน่วยงานใดจะเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติ หรือถ้าไม่มีหน่วยงานหลักก็อาจจะมีการตั้งหน่วยงานใหม่ขึ้นมาเพื่อให้นโยบายนั้นมีการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ

5.2 ระบบราชการหรือหน่วยงานราชการตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเป็นผู้รับมอบนโยบายมาปฏิบัติ

5.3 หน่วยงานเอกชนหรือผู้ประกอบการ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการใช้นโยบายสาธารณะ เช่น นโยบายการเก็บภาษี นโยบายการตรึงราคาสินค้า เป็นต้น

5.4 ผู้ได้รับผลจากนโยบาย กล่าวคือ เมื่อมีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติต้องมีผู้ที่ได้รับผลจากนโยบายนั้น อาจได้รับทั้งผลดี หรือผลเสียจากนโยบาย ผู้ได้รับผลเสีย หรือมีความเดือดร้อนจากการนำนโยบายปฏิบัติจะออกมาเรียกร้องให้ยุตินโยบายนั้น

6. ความสำคัญของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ในการวิจัยเรื่องแนวทางการปฏิบัติงานโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของ กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก นั้น ถือว่ายุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) เป็นนโยบายสาธารณะที่สำคัญของรัฐบาลตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ซึ่งการปฏิบัติโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว) ของกองทัพภาคที่ 3 จะเป็นการนำนโยบายสาธารณะจากรัฐบาลที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน สกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดในพื้นที่ชายแดน รวมถึงการสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานตามมาตรการเสริมความเข้มแข็ง ป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน จึงมีความสำคัญที่ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

6.1 การนำนโยบายยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว) ของรัฐบาลในเรื่องโครงการรั้วชายแดนไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการปฏิบัติตามนโยบายยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทัพภาคที่ 3 เพราะถึงแม้นโยบายในเรื่องดังกล่าวจะกำหนดไว้ดีเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าไม่มีการนำไปปฏิบัตินโยบาย หรือปฏิบัติไม่เป็นไปตามนโยบาย จะทำให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะการลักลอบนำเข้ามาจากพื้นที่ชายแดน ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายในภาพรวมได้

6.2 เป็นกระบวนการแปลงนโยบาย ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างกว้างๆ ให้ออกมาในรูปของแผนงาน หรือโครงการ มีลักษณะเป็นรูปธรรม และง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

6.3 เป็นภารกิจสำคัญของข้าราชการที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล กล่าวคือ กองทัพภาคที่ 3 ในฐานะของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 รวมทั้งส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่กำหนดโดยรัฐบาล จะเป็นกรอบให้ข้าราชการประจํานำไปปฏิบัติ

6.4 ผลของการปฏิบัติโครงการรั้วชายแดน ตามนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว) จะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อรัฐบาล ต่อประชาชน และต่อหน่วยงาน ส่วนราชการที่ปฏิบัติ และผลกระทบจากการนำนโยบายปฏิบัติเป็นอย่างไรนั้นจะเป็นตัวชี้วัดว่านโยบายดังกล่าวบรรลุผลสำเร็จหรือล้มเหลว ถ้าสำเร็จ เกิดประโยชน์ ก็ได้รับความศรัทธาจากประชาชน สามารถป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งมีความสำคัญต่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป สำหรับการปฏิบัติโครงการรั้วชายแดน ตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั่ว) ซึ่งถือเป็นการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ นั้น มีความสำคัญที่เมื่อได้ปฏิบัติแล้ว ผลการปฏิบัติของหน่วยงานจะเป็นตัวบ่งชี้ว่านโยบายนั้นดีหรือไม่ดี สำเร็จหรือล้มเหลว หรือการปฏิบัติตามนโยบายมีปัญหาอะไรบ้างที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สถานการณ์ของปัญหายาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3

สภาพปัญหายาเสพติด (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 , 2552, หน้า 1 – 3)

1. ปัญหายาเสพติดในปี 2552 ในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคที่ 3 ยังคงรุนแรงอยู่ พิจารณาได้จากสถิติการจับกุมผู้ต้องหาและปริมาณยาเสพติดที่ตรวจยึดได้ในปี 2552 มียอดการจับกุมผู้ต้องหา 758 คน และมีปริมาณยาเสพติด (ยาบ้า) ที่ตรวจยึดได้จำนวน 1,616,122 เม็ด เฮโรอีนจำนวน 24,731 กรัม

2. จุดอ่อนสำคัญที่มีผลต่อการขยายตัวของปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือมีดังนี้

2.1 การนำเข้ายาเสพติดจากชายแดนภาคเหนือ ยังคงมีเกณฑ์การนำเข้าไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่นำเข้าทั้งหมด

2.2 จุดอ่อนทางด้านปัจจัยเสี่ยงของสังคม โดยเฉพาะปัจจัยยั่วยู่ให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยง และก้าวไปสู่ปัญหาเสพติดที่มีแนวโน้ม ยังอยู่ในเกณฑ์สูง

2.3 จุดอ่อนของครอบครัวและชุมชน ที่ส่งผลให้การปฏิบัติของหน่วยพื้นฐานของสังคม ไม่สามารถป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจ – สังคม สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะในปี 2552 ที่มีแนวโน้มจะวิกฤติเศรษฐกิจ อาจส่งผลกระทบต่อเนื่องให้มีการเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติดได้

สถานการณ์ยาเสพติดนอกประเทศ (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 , 2552, ผนวก ข หน้า 1 – 3)

1. จากความเคลื่อนไหวด้านยาเสพติดในห้วงเดือนตุลาคม 2551 – มีนาคม 2552 เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการจับกุมยาเสพติด พบว่ายาเสพติดยังคงมีการลักลอบนำเข้าโดยมีทิศทางหลักมาจากด้านสหภาพพม่า และ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปราบกฏการเคลื่อนไหวทั้งในลักษณะมาสู่กลุ่มผู้ค้า/ผู้เสพในประเทศโดยตรง และส่งผ่านไปยังประเทศที่สาม โดยการนำเข้ายาเสพติดด้านสหภาพพม่ายังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง

2. การผลิตยาเสพติด

2.1 รายงานการสำรวจพื้นที่ปลูกฝิ่นของ United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) ระบุว่าในปี 2551 พบพื้นที่ปลูกฝิ่นในสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.3 อยู่ในสหภาพพม่า จำนวน 178,125 ไร่ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10,000 ไร่ และประเทศไทย 1,800.40 ไร่

2.2 แหล่งผลิตยาเสพติดสำคัญ จากข้อมูลการตรวจพิสูจน์ในเม็ดยาบ้าในปี 2551 ระบุว่าแหล่งยาเสพติดหลักในสหภาพพม่า ยังคงมีอยู่ 3 แหล่ง ที่ผลิตหัวเชื้อยาบ้า เฮโรอีน และไอซ์ กลุ่มผู้ผลิตเป็นกลุ่มของ กองกำลังพม่าเชื้อสายว้า หรือ United Wa State Army (UWSA) และกองกำลังกองทัพรัฐฉาน หรือ Shan State Army (SSA) มีแหล่งผลิตชั่วคราวซึ่งส่วนใหญ่อยู่ติดกับชายแดนประเทศไทย

3. การลักลอบนำเข้ายาเสพติด เนื่องจากมีแหล่งผลิตและแหล่งพักยาเสพติดอยู่ในอยู่ในสหภาพพม่าเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะแนวชายแดนด้านตรงข้าม จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่

แม่ฮ่องสอน และตาก จึงส่งผลให้พื้นที่ชายแดนของจังหวัดดังกล่าวถูกใช้เป็นพื้นที่นำเข้ายาเสพติดเข้าสู่ประเทศไทย โดยมีชนิดยาเสพติดที่ลักลอบนำเข้าดังนี้ (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพบกที่ 3 , 2552, ผนวก ข หน้า 3 – 4)

3.1 ยาบ้า ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในสหภาพพม่า ในพื้นที่รัฐฉานตอนใต้ ซึ่งพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยมีพื้นที่นำเข้ายาบ้าที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย (อำเภอแม่จัน, อำเภอแม่สาย, อำเภอแม่ฟ้าหลวง, อำเภอเชียงแสน, อำเภอเวียงแก่น, อำเภอเชียงของ, อำเภอเทิง), จังหวัดเชียงใหม่ (อำเภอเวียงแหง, อำเภอเชียงดาว, อำเภอไชยปราการ, อำเภอฝาง, อำเภอแม่อาว), จังหวัดแม่ฮ่องสอน (อำเภอปาย, อำเภอปางมะผ้า), จังหวัดตาก (อำเภอพบพระ, อำเภอพบพระ, อำเภอท่าสองยาง), จังหวัดพะเยา (อำเภอเชียงคำ) และ จังหวัดน่าน (อำเภอทุ่งช้าง)

3.2 เฮโรอีน ในพื้นที่ภาคเหนือมีพื้นที่นำเข้าเฮโรอีนที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย (อำเภอแม่ฟ้าหลวง, อำเภอแม่สาย) ปัจจุบันชาวต่างชาตินิยมเดินทางไปติดต่อจัดหาและรับเฮโรอีนจากประเทศแหล่งผลิตโดยตรง และใช้ไทยเป็นทางผ่านไปยังต่างประเทศ

3.3 ฝิ่นดิบ ฝิ่นดิบที่จับกุมได้ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ามาจากสหภาพพม่า ในพื้นที่ภาคเหนือมีพื้นที่นำเข้าฝิ่นดิบที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย(อำเภอแม่สาย)

3.4 ไอซ์ มีการลักลอบนำเข้าไอซ์จากสหภาพพม่าทางด้านจังหวัดเชียงราย (อำเภอแม่สาย, อำเภอเชียงของ, อำเภอแม่ฟ้าหลวง) และจังหวัดเชียงใหม่ (อำเภอเชียงดาว, อำเภอเวียงแหง) โดยข้อมูลในปี 2551 ปรากฏการจับกุมไอซ์เพิ่มมากขึ้น และร้อยละ 60 เป็นการนำเข้ามาด้านจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ห้วงปลายปี 2551 ปรากฏการกว้านซื้อยาแก้หวัดซึ่งมีส่วนผสมของ ซูโดอีเฟดรีน (Pseudoephedrine) เพื่อลักลอบส่งไปสกัดเป็นสารตั้งต้นในการผลิตหัวเชื้อยาบ้าและไอซ์ ใน สหภาพพม่า

4. การค้ายาเสพติด

สถานการณ์การค้ายาเสพติดในปี 2551 มีแนวโน้มความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยปรากฏกลุ่มผู้ค้ารายเก่าที่เป็นรายสำคัญ, กลุ่มผู้ค้าที่ถูกจับกุมและได้รับการประกันตัว(ปล่อยตัวชั่วคราว) หรือพักการลงโทษ ได้กลับมาเคลื่อนไหวกระทำผิดซ้ำอีก ซึ่งบางส่วนเชื่อมโยงกับนักค้าที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ กลุ่มนักค้ารายใหม่ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 70 บางส่วนผันตัวเองมาจากผู้เสพที่อาศัยอยู่ในชุมชน พื้นที่การค้ายาเสพติดที่มีการจับกุมยาเสพติดได้มากในพื้นที่ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ , จังหวัดนครสวรรค์ และ จังหวัดเชียงรายตามลำดับ นอกจากนี้ ตัวยาที่ปรากฏการจับกุม เป็นยาบ้าในสัดส่วนร้อยละ 70 (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพบกที่ 3 , 2552, ผนวก ข หน้า 5)

5. การแพร่ระบาด

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยมีพื้นที่แพร่ระบาดที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และ จังหวัดเชียงราย มีข้อมูลจำนวนผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาล ยาเสพติด แนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 90) กลุ่มเด็กและเยาวชน(อายุไม่เกิน 24 ปี) เป็นกลุ่มหลักที่เข้ามาบำบัดรักษา(ร้อยละ 51.9) รองลงมาคือกลุ่มวัยแรงงาน(อายุ ๒๕ – ๒๙ ปี) (ร้อยละ 21.7) ส่วนอาชีพที่มีสัดส่วนสูงสุด คือ อาชีพรับจ้าง(ร้อยละ 37.9) รองลงมาคือว่างงาน(ร้อยละ 23.4) และเกษตรกร(ร้อยละ 10.2) มี ชนิดยาเสพติดที่ผู้เข้ามาบำบัดรักษาใช้มากที่สุด ได้แก่ ยาบ้า(ร้อยละ 82.2), กัญชา(ร้อยละ 7.1), สารระเหย(ร้อยละ 2.6) และเฮโรอีน(ร้อยละ 1.4) (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพอากาศที่ 3 , 2552, ผนวก ข หน้า 4-5)

นโยบาย แผนงาน และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา ยาเสพติด หรือ ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว ของ กองทัพอากาศที่ 3

1. **นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 – 2554** (สำนักสภาความมั่นคงแห่งชาติ, 2550, หน้า 44 – 46)

นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2550 -2554 เป็นนโยบายระดับชาติที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบดำเนินการด้านการรักษาประโยชน์และความมั่นคงของชาติ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหา ยาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 ร้ว)ในเรื่องโครงการร้วชายแดนของกองทัพอากาศที่ 3 ที่ตั้งใช้เป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติ ได้แก่การเสริมสร้างศักยภาพของคน ชุมชน และพื้นที่เป้าหมายในบริเวณชายแดนให้มีความเข้มแข็งมีจิตสำนึกด้านความมั่นคง การเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่สงบสันติในการอยู่ร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาค โดยเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าตรวจ สกัดกั้นและปราบปรามการลักลอบเข้าเมือง การขนถ่ายยาเสพติด การโจรกรรมข้ามแดน และขบวนการผิดกฎหมายกลุ่มต่างๆ โดยเน้นการใช้กลไกความร่วมมือระดับท้องถิ่นของไทยและประเทศเพื่อนบ้านในการประสาน ดำเนินการ

2. **นโยบายผู้บัญชาการทหารสูงสุด** (แผนปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน กองบัญชาการกองทัพไทย , 2552 , หน้า 6-7)

2.1 เจตนารมณ์ : ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในฐานะประธานอนุกรรมการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน มีเจตนารมณ์ในการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

2.1.1 มุ่งเน้นดำเนินการในพื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักตามแนวชายแดนอย่างต่อเนื่อง

2.1.2 ให้มีกลไกบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนอย่างบูรณาการในระดับ กองทัพภาค

2.1.3 การดำเนินการและบูรณาการงานการข่าวทั้งในและนอกประเทศ เพื่อสืบทราบแหล่งผลิต ขบวนการ เครือข่ายยาเสพติด วิธีการและเส้นทางการนำเข้า ซึ่งสามารถนำมาใช้การปฏิบัติสกัดกั้นยาเสพติดได้อย่างทันเวลา

2.1.4 การดำเนินการเชิงรุก เพื่อลดแหล่งผลิตและการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน โดยการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้กลไกความร่วมมือทางทหารทุกระดับที่มีอยู่

2.1.5 เร่งรัดดำเนินงานเพื่อลดความรุนแรงของการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน ให้เห็นผลเป็นรูปธรรมภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด

2.2 แนวทางการดำเนินงาน : ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดกองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เอาชนะยาเสพติดของเหล่าทัพ ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แสวงประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่เข้าปฏิบัติการสกัดกั้น ปรามปรามยาเสพติดตามแนวชายแดนทั่วประเทศ ดังนี้

2.2.1 จัดกำลังปฏิบัติการลาดตระเวน สกัดกั้นตามแนวชายแดน โดยใช้กำลังทหารและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งทรัพยากรทั้งปวง เข้าลาดตระเวนพื้นที่หมู่บ้าน เส้นทาง ช่องทาง ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด รวมทั้งดำเนินการปิดล้อม ตรวจค้น จับกุมบุคคล ในพื้นที่หมู่บ้านที่มีข่าวสารด้านยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2.2.2 จัดตั้งจุดตรวจ จุดสกัดกั้น บนเส้นทางตามแนวชายแดน โดยใช้กำลังทหารและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งทรัพยากรทั้งปวง เข้าดำเนินการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะที่ต้องสงสัย

2.2.3 จัดกำลังปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด ณ ด่านถาวร ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด โดยใช้กำลังทหารและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งทรัพยากรทั้งปวง เข้าดำเนินการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะที่ต้องสงสัย ชุกซ่อนยาเสพติด เข้าหรือออกนอกประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดน

2.2.4 จัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านตามแนวชายแดน เป็นกำลังเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด และเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน โดยการคัดเลือกอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้าน

2.2.5 จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นยาเสพติดเฉพาะบริเวณในพื้นที่ ที่มีสถานการณ์การนำเข้ายาเสพติดในระดับรุนแรงมากขึ้น เกินกว่ากำลังที่ปฏิบัติปกติจะสามารถดำเนินการได้

2.2.6 ปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดเชิงรุก ด้วยการดำเนินมาตรการทางการข่าว การร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในด้านการข่าวปราบปราม สกัดกั้น ลาดตระเวนร่วม การสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนตามแนวชายแดน เป็นต้น

3. นโยบายผู้บัญชาการทหารบก (นโยบายการปฏิบัติงานกองทัพบก(เพิ่มเติม) ประจำปีงบประมาณ 2552 , 2552 , หน้า 5)

กองทัพบกในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพไทย จะต้องยึดถือแนวทางในการดำเนินการกิจการตามนโยบายของผู้บัญชาการทหารสูงสุด ประจำปี 2552 ที่ได้กำหนดให้เหล่าทัพ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนใช้กลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ประเด็น เป็นแนวทางในการดำเนินการกิจการ ได้แก่

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพิทักษ์ และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การป้องกันประเทศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประเทศ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของชาติ
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การบริหารจัดการกองทัพไทย

ดังนั้น งานสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนเป็นส่วนหนึ่งของการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ซึ่งถือเป็นงานการสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาของชาติ ที่จะต้องปฏิบัติ

4. นโยบายการปฏิบัติงานของแม่ทัพภาคที่ 3 (นโยบายการปฏิบัติงานของแม่ทัพภาคที่ 3, 2552 หน้า 15-16)

กองทัพภาคที่ 3 มีหน้าที่ในการเตรียมกำลังและการใช้กำลัง สำหรับการปฏิบัติภารกิจหลักคือการป้องกันประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติการทางทหารอื่นที่มีใช้การสงคราม มีความสำคัญและจำเป็นที่กองทัพจะต้องเข้าไปดำเนินการ รวมทั้งให้การสนับสนุนรัฐบาลต่อการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและแรงงานเถื่อน ฯลฯ ตามที่กองทัพบกกำหนด

การเตรียมกำลัง และการใช้กำลังของกองทัพภาคที่ 3 ให้ตอบสนองต่อภารกิจต่าง ๆ ที่ได้รับมอบ อีกทั้งเป็นไปตามนโยบายและแนวทางของกองทัพบก จำเป็นที่จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี ทั้งในด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึกศึกษา และแผนการปฏิบัติ ให้สามารถรองรับภัยคุกคามได้ทุกรูปแบบอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของนโยบายและแนวทางการปฏิบัติด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสายงานศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 กำหนดไว้ดังนี้ (ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 , 2552, หน้า 3)

4.1 ต้องการให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 / กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 เป็นองค์กรหลักในระดับภาค ที่จะบูรณาการงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 17 จังหวัดภาคเหนือ ร่วมกับส่วนราชการ และประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแน่นแฟ้น มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด จนสามารถทำให้ปัญหายาเสพติดและปัญหาด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องลดลง จนไม่มีผลกระทบกับความปกติสุขของประชาชน

4.2 ยึดกรอบแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ คือ การคุมคน – คุมพื้นที่ - ชิงการนำ

4.2.1 **การคุมคน** ได้แก่ การแยกแยะผู้ค้า ผู้เสพ/ผู้ติด และกลุ่มเสี่ยง เข้าสู่กระบวนการสกัดกั้น ควบคุม และลดจำนวนแบบเกาะติดบุคคล/ปัญหา ด้วยความจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อตัดเงื่อนไขของอุปสงค์ (Demand) มิให้มียาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศ/พื้นที่นั่นเอง

4.2.2 **คุมพื้นที่** ได้แก่ การมองปัญหาพื้นที่เป็นหลักด้วยการรวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ มาทำการวิเคราะห์เจาะลึก ดำเนินการเชื่อมโยงปัญหาต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาตรการต่างๆ ควบคุมกัน สมดุลกันและหนุนเนื่องกันเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหา

4.2.3 **ชิงการนำ** ได้แก่ การช่วงชิงโอกาสจากฝ่ายตรงข้าม/ปัญหาด้วยการกำจัด เสรี ตัดเครือข่าย สลายแกนนำ สร้างความเข้าใจและสร้างความศรัทธา จนทำให้เกิดการขึ้น

อาสา โดยเฉพาะภาคประชาสังคมร่วมแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถลดเงื่อนไขหรือปัจจัยเสี่ยงได้ในที่สุด

5. คำสั่งการป้องกันชายแดนประจำปี 2553 ของศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3 (ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพภาคที่ 3, 2552 , หน้า 5)

5.1 ภารกิจ : ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพภาคที่ 3 ปฏิบัติภารกิจป้องกันชายแดนไทย-พม่า และ ไทย-ลาว ตั้งแต่เขตติดต่อ ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพภาคที่ 1 ไปจนถึงเขตติดต่อ ศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพภาคที่ 2 ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2552 ถึง 30 กันยายน 2553 เพื่อสถาปนาความมั่นคงให้เกิดขึ้นบริเวณแนวชายแดนไทย-พม่า และ ไทย-ลาว

5.2 กลยุทธ์ : จัดตั้งกองกำลังนเรศวร และ กองกำลังผาเมือง ปฏิบัติภารกิจในการป้องกันชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยกำลังของศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพภาคที่ 3 ปฏิบัติตามพันธกิจ 4 ประการของศูนย์ปฏิบัติการ กองทัพบก ดังนี้

5.2.1 การปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวางป้องกัน : มุ่งเน้นการปฏิบัติงานด้านการข่าวเพื่อประโยชน์ต่อการประเมินสถานการณ์ ในการเตรียมใช้กำลัง ประสานงานด้านการข่าวอย่างแน่นแฟ้นกับหน่วยข่าวกรองที่รับผิดชอบในพื้นที่

5.2.2 การเฝ้าตรวจและการป้องกันชายแดน : วิเคราะห์ และจัดวางกำลังควบคุมพื้นที่ล่อแหลมและพื้นที่อื่นๆ ด้วยการวางน้ำหนักทหารหลัก กำลังประจำถิ่น กำลังประชาชน สนับสนุนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ การใช้กำลังตามแนวชายแดน การตอบโต้ ให้เป็นไปตามระดับเหตุการณ์ สอดคล้อง และให้พร้อมที่ปฏิบัติการในทุกระดับ

5.2.3 การจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน : ให้ยึดถือนโยบายชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเสถียรภาพในพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้ ให้สอดคล้องตามอำนาจหน้าที่ มุ่งเน้นการจัดตั้งมวลชน แสวงประโยชน์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดการมีส่วนร่วม เสริมสร้างความสัมพันธ์กับส่วนราชการ ผู้นำท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้มแข็ง ปลุกจิตสำนึกให้มีความรักชาติ พร้อมทั้ง ช่วยภาครัฐปกป้องรักษาผลประโยชน์ของชาติ ทุกส่วนมีส่วนร่วมกับการแก้ปัญหาในการจัดระเบียบการค้า ควบคุมคน สิ่งผิดกฎหมายตามแนวชายแดน

5.2.4 การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน : พิจารณาใช้มาตรการในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยทหารกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นหลัก หรือหน่วยทหารกับเจ้าหน้าที่ และประชาชนของประเทศเพื่อนบ้าน ใช้กลไกในระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นมาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

6. แผนงานรักษาความมั่นคงภายใน ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3, 2553)

แผนงานรักษาความมั่นคงภายในของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ซึ่งเป็นอีกบทบาทหนึ่งของกองทัพภาคที่ 3 ได้จัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 1 ปฏิบัติงานรักษาความมั่นคงภายในพื้นที่เช่นเดียวกับกองกำลังนเรศวร กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 2 ปฏิบัติงานรักษาความมั่นคงภายในพื้นที่เดียวกับ กองกำลังผาเมือง ซึ่งทั้งสองหน่วยต่างก็ได้รับภารกิจป้องกัน แก้ไขยาเสพติดในพื้นที่ชายแดน โดยปฏิบัติตามโครงการรั้วชายแดน

7. ยุทธศาสตร์และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2552 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2552 , 2552)

ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2552 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2552 และคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ 1/2552 ลงวันที่ 3 เมษายน 2552 มีการกำหนด ยุทธศาสตร์ และกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล ที่สำคัญ ดังนี้

7.1 กำหนดยุทธศาสตร์ 5 ร้ว 7 โครงการหลัก เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหายา

7.2 บทบาทของ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ในการ อำนวยการด้านยาเสพติด ให้ดำเนินการ ดังนี้

7.2.1 ให้กลไกการอำนวยการ และบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติด ประกอบด้วย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) /กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) / ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด ในระดับกระทรวง กรม และหน่วยงาน/กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 - 4 (กอ.รมน.ภาค 1-4) / ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด / กรุงเทพมหานคร (ศตส.จ./กทม.) /ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ/เขต(ศตส.อ./ข.) และศูนย์ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปส.อปท.)

7.2.2 ให้กลไกการอำนวยการและบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกระดับ ยึดแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล โดยกำหนดยุทธศาสตร์ 5 ร้ว ป้องกัน เป็นยุทธศาสตร์หลัก และ 7 มาตรการหลัก

7.2.3 ให้มีคณะกรรมการในแต่ละมาตรการหลักทั้ง 7 ตามที่กำหนดในยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน

7.2.4 การอำนวยความสะดวกและการบริหารจัดการในระดับต่าง ๆ เป็นภารกิจสำคัญในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ ซึ่งกองอำนวยความสะดวกภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) จะมีบทบาทสำคัญในภารกิจนี้

7.2.5 การจัดระบบโครงสร้าง การสั่งการ การประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (นายกรัชมุนตรี /ผอ.กอ.รมน.) สั่งการ

7.2.6 ในการปฏิบัติงานระดับพื้นที่ ถือเป็นส่วนสำคัญของความสำเร็จของยุทธศาสตร์ดังกล่าว ที่จะต้องมีความชัดเจนต่อเนื่อง และมีการนำนโยบาย แผนงาน และมาตรการแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม คำสั่งสำนักนายกรัชมุนตรีดังกล่าวได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะผู้อำนวยความสะดวกความมั่นคงภายในจังหวัด (ผอ.รมน.จว.) ทำหน้าที่ผู้ประสานศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด (ผอ.ศตส.จ.) มีหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด จัดทำแผนบูรณาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยกำหนดเป้าหมายที่สามารถลดระดับปัญหาได้อย่างชัดเจน เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติในระยะ 6 เดือน (เม.ย - 30 ก.ย.52)

7.3 กลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน : คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้มีคำสั่งที่ 1/2552 ลงวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2552 เรื่องกลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ได้ออกคำสั่งจัดตั้งกลไกรองรับยุทธศาสตร์ มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

7.3.1 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม และประสานการปฏิบัติในแต่ละมาตรการรวม 7 อนุกรรมการ โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการรื้อชายแดน ได้แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน มี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นประธาน อนุกรรมการ และมีเจ้ากรมยุทธการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นเลขานุการ

7.3.2 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดระดับต่างๆ ดังนี้

7.3.2.1 กลไกในระดับภารกิจ ให้กระทรวง กรม และหน่วยงาน จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดในระดับกระทรวง กรม และหน่วยงาน เรียกโดยย่อว่า ศตส. (ตัวย่อของกระทรวง กรม หรือหน่วยงาน)

7.3.2.2 กลไกในระดับภาค ให้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกองทัพภาค /กองอำนวยความสะดวกความมั่นคงภายในภาค 1-4 (ศตส.ทภ./กอ.รมน.ภาค 1-4) รับผิดชอบในการประสานงาน หน่วยงานระดับภาค และสนับสนุนการปฏิบัติงานในพื้นที่ โดย

มีแม่ทัพภาค/ผอ.รมน.ภาค 1-4 เป็น ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค เป็นที่ปรึกษา

7.3.2.3 กลไกระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

- ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด เรียกโดยย่อว่า ศตส.จ. เป็นกลไก บูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่จังหวัด
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า ศตส.กทม. เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดอำเภอ เรียกโดยย่อว่า ศตส.อ. เป็นกลไก บูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่อำเภอ
- ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดเขต เรียกโดยย่อว่า ศตส.ข. เป็นกลไกบูรณาการการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่เขต
- ศูนย์ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ศปส.อปท.) เป็นกลไกประสานงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

7.4 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการดำเนินงานเฉพาะในส่วนกลางเป็นหลัก เช่น ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ทำหน้าที่แทน ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) โดยให้ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 (ศปป.1) ทำหน้าที่อำนวยการแทนฝ่ายอำนวยการของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ส่วนกลไก ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) ทุกระดับ ยังคงมีแบบเดิม โดยกำหนดกลไกโครงสร้างในระดับภาค ให้มีการจัดตั้ง ศตส.กองทัพภาค/กอ.รมน.ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบ คือ

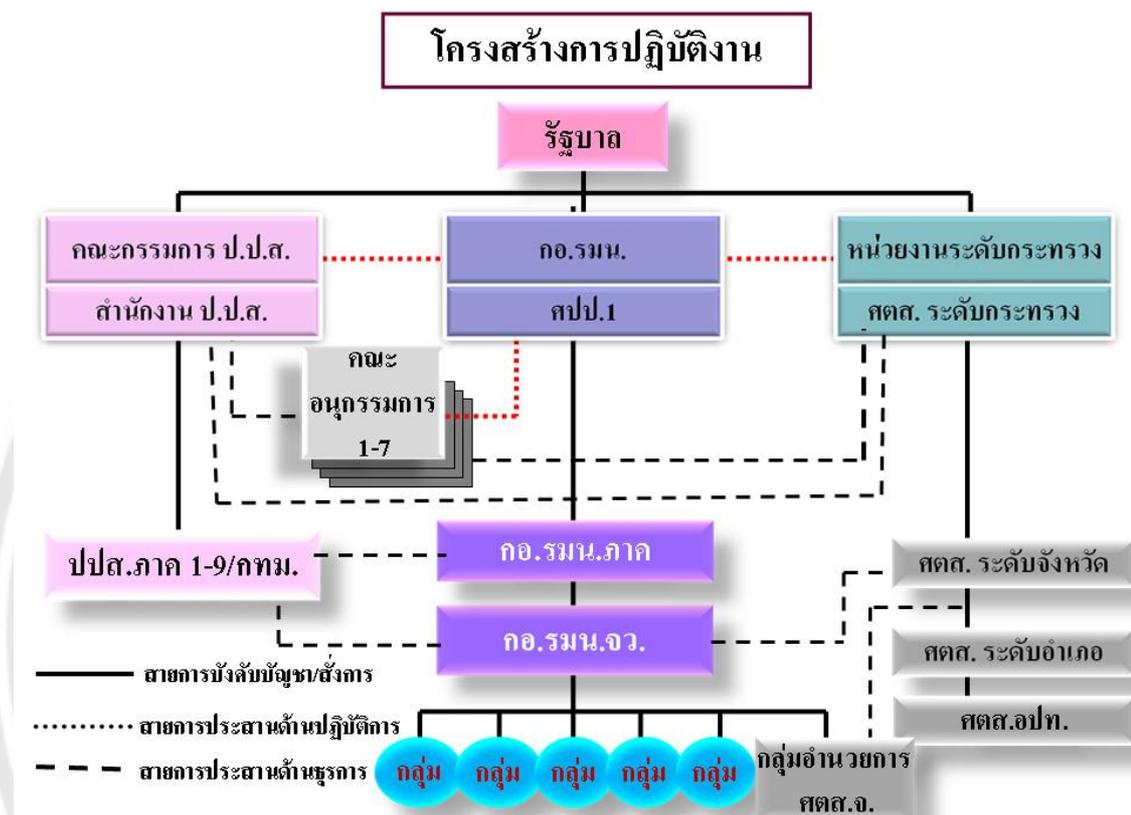
7.4.1 สกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดนตามที่ได้รับมอบหมาย

7.4.2 ประสานงานกับหน่วยงานระดับภาค เช่น ป.ป.ส.ภาค กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ฯลฯ ในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเสพติดให้กับหน่วยในพื้นที่ และจังหวัดในกรณีที่ต้องการ

7.4.3 ดำเนินการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เป็นปัญหาในระดับกลุ่มจังหวัด ที่นอกเหนือจังหวัดใดจังหวัดหนึ่ง หรือแก้ไขปัญหาเสพติดที่เป็นช่องว่างระหว่างจังหวัด ฯลฯ

7.4.4 บูรณาการประสานงาน ประสานแผนกับศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัด (ศตส.จ.)

7.5 โครงสร้างการปฏิบัติงาน

แผนภาพที่ 2 โครงสร้างการปฏิบัติงาน (คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 82/2552 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2552 , 2552)

8. แผนปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ ประจำปี 2553 ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3

8.1 ภารกิจ : ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 อำนาจการประสานงาน ต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและควบคุมการปฏิบัติต่อ หน่วยขึ้นตรงของ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3, หน่วยที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ รวมทั้ง หน่วยขึ้นควบคุมทางยุทธการ เพื่อปฏิบัติการสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ในเขตพื้นที่ชายแดนภาคเหนือ และ พื้นที่ตอนในที่ต่อเนื่อง ใน 8 จังหวัด คือ จังหวัดตาก, จังหวัดแม่ฮ่องสอน , จังหวัดเชียงใหม่, จังหวัดเชียงราย , จังหวัดพะเยา , จังหวัดน่าน, จังหวัดอุตรดิตถ์

และจังหวัดพิษณุโลก รวมทั้ง ให้การสนับสนุนส่วนราชการ องค์การภาครัฐ และ เอกชน ตามที่ได้รับการร้องขอ ในขีดความสามารถ ตั้งแต่ 1 ตุลาคม – 30 กันยายน 2553

8.2 กลยุทธ์ : ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามนโยบายโดยแบ่งเป็น 2 กลยุทธ์ คือ

8.2.1 กลยุทธ์ที่ 1 มุ่งหวังให้ ปี 2553 เป็นจุดหักเหในการลดปริมาณการนำเข้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่องให้เร็วที่สุด ด้วยการใช้งำลังจาก ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 ส่วนแยก 1 (กองกำลังนเรศวร) และ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด กองทัพภาคที่ 3 ส่วนแยก 2 (กองกำลังผาเมือง) เป็นหลัก ร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เข้ากวดขันกลุ่มขบวนการในเชิงรุกแบบเกาะติด ในพื้นที่เป้าหมายชายแดนภาคเหนือที่กำหนดด้วยมาตรการหลัก 4 มาตรการ คือ

(1) มาตรการด้านการข่าว : มุ่งเน้นพัฒนาข้อมูลระบบเครือข่าย ตั้งแต่แหล่งผลิต, เส้นทางลำเลียง, แหล่งพักยา, ช่องทางการนำเข้า ข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ ประชาชนในพื้นที่ แล้วดำเนินกรรมวิธีร่วมผลิตเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องเข้าดำเนินการด้านยุทธการ และ ด้านกิจการพลเรือนอย่างต่อเนื่อง โดยให้กำหนดเป้าหมายจากผลการจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด คิดเป็นจำนวนครั้ง ว่าเกิดจากผลการดำเนินมาตรการด้านการข่าว ได้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80

(2) มาตรการด้านยุทธการ : มุ่งเน้นการสกัดกั้น ปรามปราม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการปฏิบัติการทางทหารกับฝ่ายตรงข้าม ให้เกิดผลด้านการป้องปราม และเกิดความเกรงกลัวต่อการใช้อำนาจอรัฐ และกำหนดเป้าหมายลดปริมาณการนำเข้ายาเสพติดชายแดนภาคเหนือให้คงเหลือสัดส่วนที่ไม่กระทบกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ภายใน คือ เกณฑ์การนำเข้าภาคเหนือลดลงเหลือไม่เกิน ร้อยละ 50 เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ ผลการจับกุมในพื้นที่ชายแดนมีปริมาณสูงกว่าพื้นที่ตอนใน สัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อ ร้อยละ 40 และสุดท้าย ปริมาณการจับกุมโดยรวมทั้งพื้นที่ชายแดนและภายใน มีแนวโน้มลดลงจนไม่กระทบกับสถานการณ์ปัญหา

(3) มาตรการด้านกิจการพลเรือน : มุ่งเน้นการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การปฏิบัติการจิตวิทยา และการประชาสัมพันธ์ ผ่างกับการดำเนินงานด้านการข่าว (จัดตั้งแหล่งข่าว) ให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายหลัก เกิดความตระหนัก ยุติพฤติกรรม เกิดความเข้าใจบทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ และสนับสนุนการปฏิบัติงานในรูปแบบของการจัดตั้งกำลังประชาชนใน

พื้นที่ หากสถานการณ์ในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลง ให้กำหนดเป็นเป้าหมายเสริมสร้างเป็นชุมชนที่สามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ด้วยตัวเอง

(4) มาตรการบริหารจัดการ และการอำนวยความสะดวก : มุ่งเน้นการเสริมสร้างเอกภาพ การบริหารจัดการ และการอำนวยความสะดวก ตั้งแต่ระบบ ผู้บังคับบัญชา และ ฝ่ายอำนวยความสะดวก จนถึง ชุดปฏิบัติการ ให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ ต่อการแก้ไขปัญหาแบบฉับพลันกำลังร่วมลงสู่พื้นที่เป้าหมายหลัก และ พื้นที่มุ่งเน้นโดยกำหนดเป้าหมายสามารถชี้ให้เห็นผล และ ส่วนราชการต่างๆ ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตรงจุด และตรงเป้าหมาย

8.2.2 กลยุทธ์ที่ 2 มุ่งหวังมาตรการป้องกัน และบำบัด เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการนำยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน สู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างเป็นระบบหนุนเนื่องกัน และ โดยเฉพาะพื้นที่อำเภอเป้าหมายมุ่งเน้น เพื่อเสริมสร้างกลไกเครือข่ายแดนให้เป็นชุมชนชายแดนสกัดกั้นยาเสพติดอย่างยั่งยืนในระยะยาว ด้วยมาตรการหลัก 6 มาตรการ คือ

(1) มาตรการเสริมสร้างรั้วชุมชนชายแดน : มุ่งเน้นให้หน่วยทหารมีส่วนร่วมในการเสริมประสิทธิภาพชุดวิทยากรกระบวนการ และชุดปฏิบัติงานชุมชนของ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัด /อำเภอ ลงสู่พื้นที่หมู่บ้านแพร์ระบาศ้าชากชายแดน

(2) มาตรการเสริมสร้างรั้วสังคมชายแดน : มุ่งเน้นเยาวชนกลุ่มเสี่ยงที่กำลังมีแนวโน้มด้านปัจจัยเสี่ยงสูงขึ้น ให้มีภูมิคุ้มกัน และอยู่ในสังคม และสภาพแวดล้อมชายแดนที่ปลอดภัยจากยาเสพติด ด้วยการให้หน่วยทหารร่วมกับ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัด /อำเภอ และ ชุมชนในพื้นที่เสริมสร้างพื้นที่บวกลบให้มากขึ้น ควบคู่กับการลดพื้นที่ลบให้น้อยลง

(3) มาตรการเสริมสร้างรั้วโรงเรียนชายแดน : มุ่งเน้นเสริมสร้างการแก้ไขปัญหายาเยาวชนที่เกี่ยวข้อง เข้าสู่ระบบบำบัด หรือ ค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในพื้นที่

(4) มาตรการเสริมสร้างรั้วครอบครัวชายแดน : มุ่งเน้นเสริมสร้าง และ สนับสนุนร่วมกับ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัด /อำเภอ ในการดำเนินกิจกรรมต่อครอบครัวที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นเร่งด่วนแรก ส่วนครอบครัวเสี่ยง ให้อบรมจนเกิดความตระหนัก จนดูแลกันเองได้ และ ครอบครัวทั่วไป ให้มุ่งการใช้สื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้เกิดภูมิคุ้มกัน

(5) มาตรการเสริมสร้างระบบบำบัดรักษา และฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดชายแดน : มุ่งเน้นเสริมสร้างการรณรงค์ และ ประชาสังคม ให้มีการนำผู้เสพ/ผู้ติด เข้าสู่ระบบบำบัดให้มากขึ้น และร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัด/อำเภอ ในการ

จัดตั้งค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และค่ายบำบัดแบบสมัครใจ ให้สามารถรองรับจำนวนผู้เสพ/ผู้ติด และ กลุ่มเสี่ยงได้อย่างเพียงพอในพื้นที่ อีกทั้ง ร่วมกับชุมชนในการจัดกลไกติดตาม และ ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัด ให้กลับคืนสู่สังคมชายแดนได้อย่างปกติสุข

(6) มาตรการบริหารจัดการ และการอำนวยความสะดวก : ให้หน่วยทหารทุกระดับเข้าไปบูรณาการกับ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัด จนถึงระดับอำเภอ ในโดยมุ่งหวังผลการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ และ เสนอให้มีการจัดทำแผนระดับอำเภอร่วมกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพของการบูรณาการรั้วป้องกัน ลงสู่พื้นที่มุ่งเน้นที่ชัดเจนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุพิชฌาย์ พงษ์จันทร์ ,2550 ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ และเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดพิษณุโลก ในห้วง 1 มีนาคม – 31 สิงหาคม 2549 และพบว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด จังหวัดพิษณุโลก มีตัวแปรที่ก่อให้เกิดปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ เช่น ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการวางแผนในการดำเนินการ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการจัดวางกำลังคน ซึ่งรวมถึงการขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการด้านยาเสพติด ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนภาคเอกชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น ควรให้ความสำคัญกับตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการ เช่นปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้องกับการวางแผนการดำเนินการ มีการปรับปรุงรูปแบบการควบคุมให้รัดกุม นอกจากนั้นยังควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดในส่วนของบริหารจัดการให้แพร่หลายมากขึ้น